

Rapport 2012:30

Västra Klagstorp 56:1

Västra Klagstorp socken, Malmö kommun. FU 2012.

Therese Ohlsson

Rapport 2012:30

Västra Klagstorp 56:1

Västra Klagstorp socken, Malmö kommun. FU 2012.

Therese Ohlsson

Fornlämningsnr: 18:1
Västra Klagstorp 56:1, Västra
Klagstorp socken
Malmö kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2012 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2012:30

Omslag: Västra Klagstorps kyrka. Foto: Therese Ohlsson

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Historik	5
Ortnamnet Klagstorp	5
Kyrkan	6
Skriftliga källor	6
Arkeologiska resultat	6
Sammanfattning	7
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9

Figur 1. Västra Klagstorp socken, i Skåne, markerat med svart (skala 1:1 500 000).

Figur 2. Västra Klagstorp på Gula kartan. Bytomtsområdet markerat med grön linje, skala 1:10 000

Sammanfattning

Med anledning av uppförande av ramp och grävande för dränering invid Västra Klagstorps kyrka genomförde personal från Sydsvensk arkeologi AB en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne (Lst dnr 431-10276-11). Undersökningsområdet är upptaget som fornlämningsnummer 18:1 i Riksantikvarieämbetets forminnesinformationssystem (FMIS). Undersökningen pågick i början av maj 2012, personal var Therese Ohlsson och Thomas Linderöth.

Inledning

Med anledning av uppförande av ramp och grävande för dränering invid Västra Klagstorps kyrka genomförde personal från Sydsvensk arkeologi AB en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning på uppdrag av Länsstyrelsen i Skåne (Lst dnr 431-10276-11). Undersökningsområdet är upptaget som fornlämningsnummer 18:1 i Riksantikvarieämbetets forminnesinformationssystem (FMIS).

Uppdragsgivare var Malmö kyrkliga samfällighet.

Figur 3. Profilerade stenar under marknivå i tornets nordvästra del.

Historik

Ortnamnet Klagstorp

Klagstorp är sammansatt av det forndanska mansnamnet Klakk och -torp som syftar på nybygge eller utflyttad bebyggelse. Namntypen kan dateras till övergången vikingatid-tidigmedeltid, men anses ha en fortsatt användning upp i 1300-tal, medan användandet av namnet Klakk upphörde under kristen tid (Andersson 1955:3; Ingers 1978:3; 11 & Pamp 1988:43).

Kyrkan

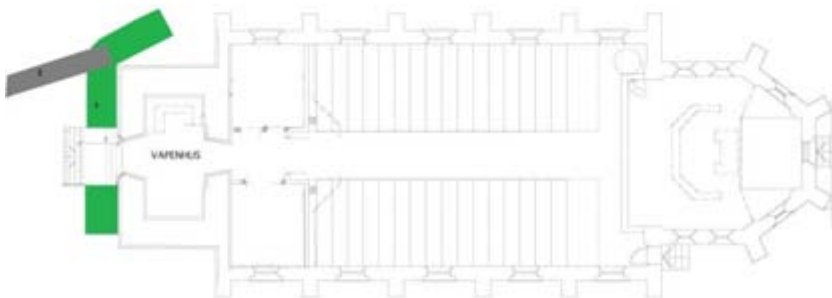
Västra Klagstorps kyrka blev kraftigt ombyggd år 1885 då ett nytt långhus i rött tegel uppfördes. Äldre målningar och uppgifter tyder dock på att det ursprungligen har varit en romansk kyrka. Tornet från 1300-talet, som i sin östvägg har bevarade delar av långhusets gråstensmurverk, har bevarats i den nya kyrkan. Tornet är ett s.k. brett västtorn med trappgavlar byggt i tegel. Två romanska kritstenslejon, som nu finns inne i tornet, men som tidigare varit inmurade i kyrkogårdsmuren, anses höra till den romanska stenkyrkan och dateras till 1100-talets sista fjärdedel. De anses på konsthistoriska grunder kunna hänföras till lärjungar till den vid Lunds domkyrka verksamme Mårten Stenmästare (Andersson 1955:4ff; Lundblad m.fl. 1976:1f.).

Skriftliga källor

Clauxthorp nämns i Lunds domkapitels gåvoböcker (som upprättades under 1100–1300-talen, dock utan årtal), där det äldsta kända diplommet är från 30 augusti 1334 då påven indrev Peterspenningen. En viss namnförvirring råder då det i Skåne finns två Klagstorp (Östra Klagstorp i Vemmenhögs härad) och bestämmningarna inte är konsekvent använda. Det första brev som med säkerhet kan knytas till Västra Klagstorp är skrivet på hösten 1500. Inte förrän 1885 fastslås att socknen ska benämnas Västra Klagstorp. (Rosborn 1984:82; Riddersporre 2003:2).

Arkeologiska resultat

Arbetet med att bygga en ramp vid ingången till Västra Klagstorps kyrka innebar att grunda schakt grävdes utmed tornets väggar. Under arbetets gång behövde ett dräneringsproblem lösas varför ytterligare ett schakt drogs till en befintlig brunn.

Figur 4. Schakten vid tornet. Det gröna området markerar grävning för rampar och det grå markerar dräneringsschaktet.

Schakt 1

Detta schakt var i två etapper, endast den norra delen övervakades av arkeologisk personal. Arbetet innebar att det grävdes ett ca 0,2–0,3 m djupt schakt. I tornets mur påträffades, ca 0,1 m ner under befintlig marknivå, profilerade stenar (se figur 3). I övrigt var schaktet så grunt att endast bärlager för kyrkogång tangerades.

Schakt 2

Under arbetet med rampen insåg man att det behövdes dränering för att skydda kyrkobyggnaden. Man valde att lägga ett schakt till en befintlig brunn tvärs över kyrkogången. Detta schakt var ca 4 m långt och 0,5 m brett, djupet uppgick till ca 0,4 m. I massorna påträffades enstaka ben men dessa togs ej tillvara utan lades ned i hålet igen.

Sammanfattning

Undersökningsområdet var i direkt anslutning till kyrkans torn som dateras till 1300-talet. Vid denna grävning var schakten intill tornet grunda vilket innebar att endast bärlager tangerades. Det andra schaktet utgick från tornets norra hörn och ut till en befintlig brunn. Det påträffades några enstaka ben under grävningen men ingreppet i marken var minimalt.

Referenser

Andersson, H 1955. *Västra Klagstorp. Den gamla och den nya kyrkan*. Oxie härads kyrkor IV. Oxie härads hembygdsförening. Malmö.

Ingers, I 1978. Ortnamn i Malmö XI. Västra Klagstorps socken. *Elbogen 1978:4*. Malmö.

Lundblad, C. m.fl. 1976. *V. Klagstorp*. Utgiven av Etnologiska institutionen med Folklivsarkivet,

Lund på uppdrag av Stadsbyggnadskontoret i Malmö.

Pamp, B 1988. *Ortnamnen i Sverige*. Lund.

Rosborn, S 1984. Malmö. Den medeltida staden och dess omland. *Medeltidsstaden 67. Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museer*. Stockholm.

Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr: 110052
Länsstyrelsen i Skåne dnr: 431-10276-11
Datum för beslut: 2011-06-10
Projektnummer: 110052
Län: Skåne
Kommun: Malmö
Socken: Västra Klagstorp
Fastighet: Västra Klagstorp 56:1
Läge: Ekonomiska kartan, blad 2C:03
Fältarbetstid: 20120502–20120504
Antal arbetsdagar: 2
Antal arkeologtimmar: 6
Platschef: Therese Ohlsson
Personal: Thomas Linderoth
Uppdragsgivare: Malmö kyrkliga samfällighet

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2012

1. Fastigheten Kristianstad 4:4, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
2. Innerstaden 1:14 – Södergatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
3. Skanörs kyrka och kyrkogård, Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, FU 2004 och 2005, Lars Salminen & Ingrid Gustin
4. Stallbyggnad vid Ugerups säteri, Köpinge socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
5. Invändiga arbeten i Vä kyrka, Vä socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
6. Husbyggnation inom fastigheten 61:113, Gualöv socken, Bromölla kommun, SU 2011, Christer Carlsson
7. Öllsjö 67:1, Skepparslöv socken, Kristianstad kommun, AU 2011, Ylva Wickberg
8. Skanör 40:12, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
9. Provgropar inom Kristianstad 4.4, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2011, Christer Carlsson
10. Vintrie Park – område C1. Fastighet Vintrie 20:1, Bunkeflo socken, Malmö kommun, FU 2011. Kristian Brink
11. Fastigheten Kristian IV, Rådhuset, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, SU 2011, Christer Carlsson
12. VA-ledningar i Järnvägsgatan m.fl., Ängelholm, Ängelholms kommun, FU 2011, Jan Kockum
13. Sankt Gertrud 4, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2012, Per Sarnäs
14. Kabeldragning vid Östra Centrum, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
15. Borgeby 16:8. Ny maskinhall 2011, Lomma kommun, FU&SU 2010-2011, Lars Salminen
16. Rödragning inom Kristianstad 93:1, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
17. Tygelsjö 76:1. Tygelsjö socken, Malmö kommun. FU 2011, Joakim Frejd
18. Kvarteret Minerva 24, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. FU, schaktövervakning, 2012. Thomas Linderöth
19. Dösemarken – Limhamn 155:501, Malmö 126 & 129, Hyllie sn, Malmö Stad, Skåne, SU 2010. Åsa Berggren & Kristian Brink
20. Degeberga 26:3, Degeberga socken, Skåne, SU 2011. Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Fjärrvärme i Vallgatan, Gamla Skeppsbron och Snidaregatan i Åhus, Åhus stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
22. Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun. SU 2011. Joakim Frejd.
23. Stävie kyrkogård, Stävie socken, Kävlinge kommun. FU 2009. Therese Ohlsson.
24. Stjärnan 1, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2011. Therese Ohlsson.
25. Uranienborg. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
26. Örja 1118, 11:1. Örja socken, Landskrona kommun. FU 2003. Lars Salminen och Therese Ohlsson.
27. Husvik. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
28. Yngsjö 295:2 m. fl. Åhus socken, Kristianstad kommun. AU 2012. Thomas Linderöth.
29. Limhamn 155:355 m.fl. Område 1, Bunkeflo 24:1, Hyllie socken, Malmö kommun. AU 2012. Kristian Brink.

